

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Nehiy Üzerindeki İcma, Sözleşmenin Batıl Olduğunu İfade Etmektedir

Hamdi El-Hüseyni'ye

Soru:

Faziletli Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Allah sizi korusun. Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh:

Şahsiyet Kitabı'nın 3. cildinin 232. sayfasında şöyle geçmektedir: (Ayrıca sahabeler Rıdvanullahi Aleyhim sözleşmelerin fasid ve batıl oluşlarına nehyi delil getirdiler. Buna bir örnek, İbn Ömer'in müşrik kadınların nikahının fasid olduğuna dair Allahu Teala'nın şu kavli delil getirildi: **“Müşrik kadınları nikahlamayın.”** [Bakara-221] Buna dair herhangi bir inkâr gelmedi. Dolayısıyla icma oldu.) Allah sizi mübarek kılsın sorum şudur; Bu konuda ayetin olduğu delil ortadayken nasıl icma oluyor?

Vesselamu Aleykum ve Rahmetullah.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Sorunuzun cevabının açıklığa kavuşması için, hakkında sorduğunuz **“Uygulamalar ve Sözleşmelerin Nehyedilmesi”** başlığı altındaki metnin tamamını aktaracağım:

(Alışveriş, nikah ve benzerleri gibi hükümlerinden elde edilen uygulamalar ve sözleşmelerin nehyedilmesi, ya o sözleşmenin kendisine bağlı olur, ya da başkasına bağlı olur. Nehiy, o uygulama ve sözleşmeden başkasına bağlı olursa, Cuma günü Cuma namazı ezanı okunduğunda alışverişin nehyedilmesi gibi, bu nehyin o sözleşme ve uygulamaya, batıl veya fasid olması bakımından bir etkisi olmaz. Eğer nehy, uygulamanın ve sözleşmenin kendisine bağlı ise, şüphesiz ki o sözleşme ve uygulamaya etki edip onu batıl ya da fasid kılar. **Nehyin, uygulamalara etki edip onları batıl ya da fasid kıldığına dair delil Salıllahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavlidir:** **“Kim hakkında emrimiz olmayan bir iş yaparsa o reddolunur.”** [Müslim rivayet etti.] Burada kast olunan, o hususun sahih olmadığını, kabul edilmediğini belirtmektir. Şüphesiz ki nehyolunan, emredilen olmadığı gibi dinden de değildir. Dolayısıyla reddolunur. Nehyedilenin reddolunan olmasının manası ancak batıl ve fasid olmasıdır. **Ayrıca sahabeler Rıdvanullahi Aleyhim sözleşmelerin fasid ve batıl oluşlarına nehyi delil getirdiler. Buna bir örnek, İbn Ömer'in müşrik kadınların nikahının fasid olduğuna, yani batıl olduğuna dair Allahu Teala'nın şu kavli delil getirildi: “Müşrik kadınları nikahlamayın.” [Bakara-221] Buna dair herhangi bir inkâr gelmedi. Dolayısıyla icma oldu.** Bir başka örnek de; sahabeler, faiz sözleşmesinin fasidliği, yani batıllığı hususunda Allah'u Teala'nın şu sözünü delil getirdiler: **“Mevcut faiz alacaklarınızı terk edin.”** [Bakara-278] Ve Salıllahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavlini: **“Altını altınla, banknotu banknotla satmayın.”** [Müslim tahrir etti.] Bunların hepsi, nehyin uygulamalara etki edip onları batıl ya da fasid kıldığına dair delillerdir. Ancak bu nehy, fiilin terk edilmesi için kesin

bir taleple haram olduğunu ifade ettiğinde böyledir. Nehiy haram olduğunu ifade etmeyip de mekruh olduğunu ifade ettiğinde ise, uygulamalara ve sözleşmelere etki etmez. Çünkü etki etmesi, haram kılınması yönünden gelmektedir. Zira uygulamanın ve sözleşmenin haram kılınması, onu batıl ya da fasid yapar.) Bitti.

Bu metne bakıldığında, bu bağlamda icmadan kastedilenin, sahabe Rıdvanullahi Aleyhim'in Allahu Teala'nın وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ "**Müşrik kadınları nikahlamayın**" kavlinde geçen nehiyden dolayı icma etmesinin, bu nikah sözleşmesinin fasid, yani batıl olduğunu ifade ettiği ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla İbn Ömer, müşrik kadınlarla nikah sözleşmesinin batıl olduğuna dair bu ayeti delil getirdi ve sahabelerden hiçbiri bunu inkar etmedi. Bu da sahabelerin, söz konusu ayette geçtiği gibi şeri naslardaki sözleşmeler ve uygulamalarla ilgili nehyin, sözleşme veya uygulamanın fasid olduğu anlamına geldiği şeklinde gördüklerine delalet etmektedir... Bu, ayetin doğrudan delalet ettiğinin dışında başka bir şeydir. Zira ayet, doğrudan müşrik kadınlarla nikahlanmanın nehyedildiğine delalet etmektedir. Ancak sahabeler, bunun ötesinde ayette geçen nehyin, sözleşmenin fasid olduğuna, yani batıl olduğuna delalet ettiği üzerinde icma etmişlerdir. Dolayısıyla bu, icma konusudur, ayet bunu ortaya koymamıştır, aksine bunu icma açıklamıştır.

Resmi sizin için daha net bir hale getirmek amacıyla size iki mesele daha aktaracağım:

Birincisi: Bir adam size şöyle sorsa: Müşrik bir kadınla evlenmek caiz midir? Siz de ona şöyle cevap verirsiniz: Caiz değildir. O da size, bunun delili nedir dese? Siz de ona şu cevabı verirsiniz: وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ "**Müşrik kadınları nikahlamayın.**" [Bakara-221]

İkincisi: Müşrik bir kadınla evli olan bir adam size, devam mı edeceğini yoksa nasıl yapacağını sorarsa? Burada ayeti zikrederek cevap vermek yeterli değildir. Şayet ona Subhanehu'nun, وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ "**Müşrik kadınları nikahlamayın**" şeklindeki kavlini söylerseniz, o da size bunu ilerde yapmayacağı şeklinde cevap verecek ancak bu defa birlikte olduğu kişi (müşrik kadın) hakkında soracak... O zaman burada ona, ayet-i kerimede geçen nehye dair sözleşmenin batıl anlamına geldiği konusunda icmanın olduğunu söylemediğiniz sürece cevap tamamlanmış olmaz. Yani ona, sözleşmesi batıl olduğu için karısıyla olan evlilik sözleşmesini feshetmesi gerektiği şeklinde cevap vermelisiniz. Zira ayette geçen nehiy, icma ile sözleşmenin batıl olduğunu ifade etmektedir.

Burada gördüğünüz üzere cevabın tam olabilmesi için, ayeti zikrederseniz, bu ayette nehyin olduğunu söylerseniz, sonra bu nehyin icma ile sözleşmenin batıl olduğu anlamına geldiğini eklersiniz. Şayet nehyin sözleşmenin batıl olduğunu ifade ettiğine dair icma olmamış olsaydı, daha önceki evliliği hakkında verilen cevap noktasında kafası karışır.

Umarım mesele sizin için açıklayıcı olmuştur.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 10 Cumadi's Sâni 1437

M. 26/03/2016

Cevaba, hizbin emirinin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3695/>